

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Aen-Merckingen Van Den Eerw. P. Cornelius Hazart,
Priester der Societeyt Jesv.**

Hazart, Cornelius

Antwerpen, 1662

§. III. Derde soorte van handel der oude Ketteren.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71393)

Over-een-komste der Ghereformeerde, &c. 387
hoor ons/die moet het uytwijzen: dat waer goet/
indien de andere Seeten het selve niet en riepen/
ende trachteden te betwijfen.

Doch laet ons hier over wederom Tertullianum
hooren spreken.

§. III.

Derde soorte van handel der oude Ketteren.

Alle de Keters, segdt hy *cap. 15.* handelen vande
Schrifturen: Sy komen gheduerigh voort met de
Schrifturen, ende terstondt beweghen sy sommighe met
dese hare stoutigheydt.

Wat seght Tertullianus hier op? Wy sluyten haer,
segdt hy / desen wegh op, ende segghen dat sy niet en
moeten ontfanghen worden tot eenigh disput uyt de
Schrifturen: Indien dit hare krachten zijn, men moet
sien of sy die connen hebben, ende aen wie dat toekomt
de besittinghe vande Schrifturen, op dat die tot de selve
niet en werde aenveert, aen de welcke sy gheenins toe-
komt.

Siet ghy hier wel dat het eben de ghewoonte
der oude ketteren was/te beroepen op de Schrif-
ture / als het nu is by de Nieuw-ghereformeerde,
maer dat de hedendaeghsche Kercke/soo als oock
de oude rechtsinnighe dede/met reden seght: Men
moet sien of sy de Schifture connen hebben, ende aen wie
de besittinghe der selver toekomt.

Vande besittinghe der Schifture/en kan nie-
mandt twiffelen/of die is ten alderminsten dup-
sent jaren by ons gheweest: Du komet hier re-
ghen de Mennisten, de Arminianen, de Socinianen, de
Ghereformeerde, de Lutheranen ende menighe ande-
re / ende roepen allegaer / dat de werighe besit-
tinghe der Schifturen by haer is / ende sy leeren
nochtans teghen-strydende stucken: Wat kan
het

het dan baten aen de Ghereformeerde te roepen op Schrifture? ich vraghe 'tghene Tertullianus van de oude ketterg heeft afghevraeght: Wat sult ghy opdoen, die soo ervaren wil zyn in de Schrifturen, indien men loochent 'tghene ghy staende hout, ende indien men staende houdt 'tghene ghy loochent?

Ydele uytvlucht.

DE Schrifture moet het uytwijzen / want die is clær / ende begrypt allg wat ter saligheyt van noode is.

Maer dit selve roepen oock alle de andere Secten naer het exempel der oude ketteren.

Ooch hier op seght Tertullianus. Men moet sien wie d. Schrifture, van wie, ende door wie, en wanneer, en aen wie dat de discipline der Christenen is overghegeven. Want daer men sien sei dat de waerheydt der discipline, ende des Christelijcken gheloofs is, daer sal de waerheydt der Schrifturen, ende van hare verclaringhen zijn, ende van alle de Christelijcke overleveringhen.

Tweede uytvlucht.

Hier sullen de Ghereformeerde datelijck roepen: Wy hebben de waerheydt des Christelijcken gheloofs, Ergo de waerheydt van de Schrifturen,

Maer / seght my eens leve vrienden, hoe sult ghy my goet doen / dat ghy de waerheydt des Christelijcken gheloofs hebt? want wilt ghy steunen op de voorgaende woorden Tertulliani, soo moet ghy dan oock opnemen sijn argumenten / met de welke hy bethoont wie de Catholijcke waerheydt heeft / ende dan sal noch thien-mael meer bliuen u l. over een komste met de oude ketterg / soo als wy in't volghende sullen sien.

§. IV.

Vierde soorte van handel der oude Ketterers.

Als nu dan Tertullianus *cap. 15* hadde ghesepdt / dat d'oude ketterers ghedurigh voort quamen met de Schrifturen; ende dat hy *cap. 29*. daer op ghesantwoort hadde / dat men eerst moest disputeren aen wie dat het oprecht geloove, ende schrifturen toecomen, **So** gaet hy dat teghen de ketterers bewyisen.

Hy wilden oock de waerheyt haerder leere bewyisen / (soo als onse Nieuw-ghereformeerde oock doen) npt de Schrifturen / ghelijck wy boven ghehoort hebben / daerom seydten sy allegaer: Soeckt, ende ghy sult vinden.

We vergheefs seght Tertullianus: heroept ghy u op de Schrifturen / eer ghy weet of ghy de ware Schrifture hebt / ende of ghy se wettelijck besit / b rvolghens of ghy de ware leere hebt: want soo langh dat niet en blijkt / soo hebben wy recht om te loochenen, al wat ghy staende houdt, ende om staende te houden al wat ghy loochent.

Maer dit soo gaet Tertullianus segghen / hoemen kan achterhalen / wie dat de oprechte leere heeft.

Alle dinghen, seyd hy *cap. 10* moeten ghebracht worden tot haren oorsprongh. Soo vele, ende menighvuldighe Kercken dan, comen allegaer vande eerste, ende eenighe, dat is die van d'Apostelen. Alsoo zijn sy allegaer de eerste, ende allegaer Apostolijcke als sy allegaer proberen de selve eenigheydt; ghemeynschap des vrede, to naeminghe des broederschaps, de over-een cominghe der hererghaemheydt, is een overleveringhe van 't selve Sacrament.

Wij stellen dan daer vast als een reghel: Indien de Heere *Iesus Christus* sijn' Apostelen ghesonden heeft om te
 B b 3 predi-